

Inne sjtootse vuurzitter

In het jaar 1945, direct na de het einde van de Tweede Wereldoorlog, hadden mensen weer behoefte aan vrijheid, samenzijn en gezelligheid. Al deze behoeftes waren jaren lang niet meer aan de orde geweest.

De zeer zware oorlogsjaren zaten nog bij alle bewoners uit ons dorp heel erg diep. De moeilijke jaren van angst en armoede lagen achter ons en eindelijk kon nu weer positief vooruit gekeken worden. Veel was kapot gegaan door de oorlog, maar nu werd weer gewerkt aan de opbouw. Er was veel werk aan de winkel.

In de zomer van 1945 hebben enkele mannen uit onze buurt het initiatief genomen met veel enthousiasme een buurt-

vereniging op te richten. Buurtvereniging De Bouwerwei, toen nog 'De Viersprong' geheten, werd op 18 augustus 1945 een feit. Deze vereniging bestaat nu al 65 jaar en is uitgegroeid tot een vereniging met 340 gezinnen die als lid staan ingeschreven.

Met trots mag ik als voorzitter een groep van twaalf vrijwilligers, die het huidige bestuur vormen, voorgaan. Belangeloos en met veel inzet zijn deze mensen bezig jaarlijks een gepast programma voor jong en oud aan te bieden. Veel werk wordt verricht in het proces van voorbereiding, aansturing van andere vrijwilligers en het uitvoeren van diverse werkzaamheden.

De kernwaarden van onze vereniging zijn nog steeds dezelfde als 65 jaar geleden:

- zorgen voor saamhorigheid;
- zorgen voor activiteiten in onze gemeenschap;
- bezoeken van zieken;
- zorgen voor een goede band tussen bestuur en leden.

Daarnaast hoort tevens het werk aan en om de Wilheminafontein, 'ós Sjpringbron', tot de taken die onze vereniging graag op zich neemt. De Wilheminafontein, uit 1948, is het middelpunt van onze buurt, waar al vele feesten gehouden zijn. Het jaarlijkse hoogtepunt op onze activiteitenkalender is ongetwijfeld het Sjpringbron Festival met de bekende kinderrommelmarkt. Aan de fontein

ligt ook ons clublokaal Café E jen Bouwerwei, dat in al die jaren 'ons' café is gebleven. Nog steeds zijn wij in staat om met de vrijwilligers, die vele vrije uren opofferen, de tot nu toe hechte vereniging bij elkaar te houden. En nog steeds is er een stijgende lijn in het ledenaantal. Door de aanwezigheid van de buurtbewoners tijdens evenementen en door de nodige gesprekken, kunnen wij ons altijd weer motiveren en de kracht vinden om door te gaan. Uit de ervaring die in de afgelopen zeshalve decennia is opgedaan, is gebleken dat er, ondanks de individualisering van de huidige maatschappij, toch nog altijd behoefte is aan een 'buurt' die veel warmte uitstraalt. Het is een plek die de mensen nodig hebben, een uitlaatklep waar buurtbewoners met vrienden en kennissen kunnen genieten van de gezellige uren in ons clublokaal of buiten, om en nabij onze fontein.

Voor mij en mijn mede-bestuursleden is het dan ook een grote eer om dit jubileum te mogen meemaken.

Met kracht en volharing zullen wij blijven doorgaan en wij hopen dat de komende generaties deze oudste nog bestaande buurtvereniging van Nederland op de juiste manier blijven coachen en met trots kunnen werken naar de 100 jaar.

Piet Mijnes

Een bindmiddel voor de wijk

Met enige regelmaat wordt mij gevraagd artikelen te schrijven voor een jubileum. Een 50-jarig bestaan komt ook nog wel eens voor, maar een artikel voor een 65-jarig bestaan van een vereniging is voor mij uitzonderlijk. Met dit bijzondere moment wil ik jullie namens de gemeente Kerkrade hartelijk feliciteren.

Buurtverenigingen hebben nog altijd een belangrijke functie in veel wijken. Zij hebben meerdere malen bewezen dat mensen zich graag en met veel succes inzetten voor hun buurt. Waardoor mensen met elkaar in contact komen of blijven. Een buurtvereniging maakt het voor veel mensen mogelijk om deel te nemen aan de maatschappij. Uw buurtvereniging fungeert als een soort bindmiddel, dit vinden wij als gemeente zeer belangrijk. Als burgemeester ben ik erg betrokken bij alles wat in deze stad maar natuurlijk ook in alles wat in deze buurt gebeurt. Met veel plezier denk ik terug aan de feestelijke bijeenkomst met een mooie mis en een prachtige ontvangst in de Bouwerwei ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van de Wilhelminafontein. Ik ben erg blij over het feit dat er in deze buurt nog steeds mensen zijn die zich willen inzetten voor hun buurtvereniging. Het deelnemen aan een vereniging vergt tijd,

inzet en enthousiasme. Ik vind het geweldig dat er zo'n enorme betrokkenheid in de buurten heerst. Dit zorgt voor veel sociale samenhang in de buurt. Buurtbewoners zijn belangrijk voor de gemeente Kerkrade. Zij zijn namelijk onze ogen en oren. Op deze manier krijgen wij te horen wat er allemaal gebeurt in de wijk en wat de bewoners graag anders zouden willen.

Als u het Burgerjaarverslag heeft gelezen, weet u dat ik het heel belangrijk vind dat inwoners en politiek op een laagdrempelig niveau met elkaar samenwerken. Het is onze stad en onze buurt. Samen proberen we daar iets van te maken.

Zo zijn er nog tal van andere voorbeelden van op een verantwoorde manier naast en met elkaar leven. Ik hoop dat men steeds meer door-drongen raakt van het belang hiervan. Ik ben ervan overtuigd dat een buurtvereniging als De Bouwerwei hieraan bijdraagt.

*J.J.M. Som
Burgemeester van Kerkrade*

Uit de archieven van...

In het archief van buurtvereniging De Bouwerwei zitten talloze verslagen van bestuurs-, leden- en jaarvergaderingen, (feest)commissies en andere werkgroepen. Een bijzonder interessant stukje historie vormen het verslag van de oprichtingsvergadering en de statuten. Hierna volgt de integrale tekst van beide historische documenten.

OPRICHTING

“Buurtvereniging De Bouwerwei, ledenvergadering op Zaterdag 18 Augustus 1945.

Nadat enige buurtbewoners het initiatief tot ‘t oprichten van een buurtvereniging hadden genomen, daar zij het noodzakelijke van zulk een vereniging inzagen, werd een spoedvergadering bij elkaar geroepen, die een bestuur koos. Na onderling overleg werden de functies als volgt verdeeld:

1. Voorzitter - Dhr. Dovermann, J. (44 st.)
2. Vice-voorzitter - Dhr. Dorscheidt, Fr. (61”)
3. 1ste Secretaris - Dhr. Heijltjes, G. (51”)
4. 2de Secretaris - Dhr. Grouls, M. (43”)
5. 1ste Penningmeester - Dhr. Brands, Jos. (44”)
6. 2de Penningmeester - Dhr. Brouns, Joh. (48”)
7. Bestuurslid - Dhr. Hax, Aug. (29”)
8. Bestuurslid - Dhr. Sterk, Willem (57”)

9. Bestuurslid - Dhr. Aalmans (48”)

10. Bestuurslid - Dhr. Grouls, W. (29”)

11. Bestuurslid - Dhr. Brouns, Leonard (35”)

Doel van de buurtvereniging: opluisteren en versiering te verzorgen bij feestelijkheden, te weten, a) Nationale feesten, b) bruiloften 25, 40 en 50 jarige, c) processie en andere feesten, die nader in de komende statuten vastgelegd zullen worden.

Om tot een gezonde financiële basis te komen werd besloten een huiscollecte te houden, vooral in verband met de kosten verbonden aan de komende Oranje-feesten. De vergadering keurde verder het voorstel goed om in de toekomst aan de toetredende leden f. 1,- entree-geld te vragen, en maandelijks een contributie van f. 0,50 te heffen, die, indien de financiële toestand stabiel en gezond zou zijn, tijdelijk uitgesteld kon worden.

Rondvraag:

Dhr. Cremers stelde voor om de buurtvereniging ook in werking te laten treden bij bevalingen, bv door hulp in de huishouding etc. De vergadering achtte dat voorstel te verstrekkend en niet in hun lijn liggend.

Dhr. Schmeets vond de opkomst van de vergadering minimaal. Van de ruim 200 opgeroepen gezinnen waren slechts ruim 60 vertegenwoordigd. De voorzitter noemde dit geen beletsel om tot een definitieve regeling van bijzonderheden over te gaan, daar velen, zijn-s inziens, door werkzaamheden verhinderd waren. Zouden er enkelen zijn, die het

egoïsme boven gemeenschapszin stelden, zo zou dat geen hinder zijn, enkel en alleen een prikkel om allen te winnen.

Dhr. Souren deelde verder de vergadering mede, dat het ‘t Sub. Oranje-Comité besloten had enige dennebomen, ter straatversiering, voor de buurtverenigingen beschikbaar te stellen, waarvan dan ook dankbaar gebruik werd gemaakt.

Dhr. Offermans maakte de vergadering er op attent, dat het bestuur er voor moest waken om niet tot excessen te komen, door bv. ‘t organiseren van weidefeesten, dansavonden etc. Met algemene goedkeuring werd die opmerking aangenomen. Volgens de voorzitter zou, om niet tot misverstanden te komen, iedere bepaling, betreffende de feestelijkheden, in de statuten worden neergelegd.

Tot zover de notulen van Zaterdag 18 Augustus 1945.

Voorzitter: Joh. Dovermann
2e Secretaris: W. Grouls.”

OPMERKELIJK

Hoewel ze natuurlijk in de context van de jaren na de Tweede Wereldoorlog geplaatst moeten worden, zijn de volgende besluiten uit een volgende vergadering (21 augustus 1945) opmerkelijk.

Tijdens de voorbereiding van het Oranje-feest in september 1945 was het snel duide-

Leden
BUURTVERENIGING: "De Bouwewerf"
Vergadering op Zaterdag 18 Augustus 1945.

buurtbewoners
Madat enige (inwoners van Bleyerheide) het initiatief tot 't oprichten van een buurtvereniging hadden genomen, en daar zij het noodzakelijke van zulk een vereniging inzagen, werd een spoedvergadering bij elkaar geroepen, die een (het volgende) bestuur koos. Na onderling overleg werden de functies als volgt verdeeld.

1. Voorzitter - Dhr. Doversman J. (44 st.)
2. Vice-voorzitter - Dhr. Dorscheidt H. (61 ")
3. 1ste Secretaris - Dhr. Heijltjes G. (51 st.)
4. 2de Secretaris - Dhr. Grouls M. (43 ")
5. 1ste Penningmeester - Dhr. Brands Jos. (44 ")
6. 2de Penningmeester - Dhr. Brouns Joh. (48 ")
7. Bestuurslid - Dhr. Hax Aug. (29 ")
8. " - Dhr. Sterk Willem (57 ")
9. " - Dhr. Aalmans (40 ")
10. " - Dhr. Grouls W. (29 ")
11. " - Dhr. Brouns Leonard (35 ")

Doel van de buurtvereniging: opkuisering en versiering te verzorgen bij feestelijkheden, te weten, a) Nationale feesten, b) bruiloften 25, 40 en 50 jarige c) processie en andere feesten, die nader in de komende statuten zullen vastgelegd worden.

Om tot een gezonde financiële basis te komen werd besloten een huiscollecte te houden, vooral in verband met de kosten verbonden aan de komende Oranje-feesten. De vergadering keurde verder het voorstel goed om in de toekomst aan de toetredende leden f. 1.-- entree-geld te vragen, en maandelijks een contributie van f. 0.50 te heffen, die, indien de financiële toestand stabiel en gezond zou zijn, tijdelijk uitgesteld kon worden.

Rondvraag:

Dhr. Cremers stelde voor, om de buurtvereniging ook in werking te laten treden bij bevellingen, hulp in de huishouding etc. De vergadering achtte dat voorstel te verstrekkend en niet in hun lijn liggend.

Dhr. Schmeets vond de opkomst van de vergadering minimaal. Van de opgeroepen gezinnen waren slechts ruim 60 vertegenwoordigd. De voorzitter noemde dit geen beletsel om tot een definitieve regeling van bijzonderheden over te gaan, daar velen, zijn-s inziens, door werkzaamheden verhinderd waren. Zouden er enkelen zijn, die het egoïsme boven gemeenschapsdienst stelden, zo zou dat geen hinder zijn, enkel en alleen een prikkel om allen te winnen.

Dhr. Souren deelde verder de vergadering mede, dat het 't Sub. Oranje-Comite besloten had enige denebomen, ter straatversiering, voor de buurtverenigingen beschikbaar te stellen, waarvan dan ook dankbaar gebruik werd gemaakt.

Dhr. Offermans maakte de vergadering er op attent, dat het bestuur er voor moest waken om niet tot excessen te komen, door bv. 't organiseren van weidefeesten, dansavonden etc. Met algemene goedkeuring werd die opmerking aangenomen. Volgens de voorzitter zou, om niet tot misverstanden te komen, iedere bepaling, betreffende de feestelijkheden, in de statuten worden neergelegd.

Tot zover de notulen van Zaterdag 18 Augustus 1945.

2^e Secretaris,

Noors. Joh. Doversman

M. Grouls

De notulen van de
oprichtingsvergadering

lijk waar het benodigde groen om te versieren vandaan moest komen: "Het benodigde groen voor de slingers stelt, begin a.s. week de firma Wetsels beschikbaar, die het principe huldigt: 'haal het in Duitsland!'"

Alhoewel daags na de oprichtingsvergadering zich reeds 202 gezinnen ingeschreven hadden als lid, was niet iedereen welkom: "Wegens buitengewone omstandigheden mogen geen N.S.B'ers en Duitsers als lid worden opgenomen." Toch hield men er al vlak na de oorlog rekening mee dat de herintegratie van deze bevolkingsgroepen in de toekomst mogelijk zou zijn: "Indien de regering in de naaste toekomst een regeling treft, kan al of niet tot uitbreiding der vereniging worden overgegaan."

Dat een bestuursfunctie niet vrijblijvend was, blijkt uit het afwijzen van het volgende verzoek: "Dhr. Heijltjes diende een verzoek in om ontheven te worden van zijn secretarisschap, op grond van zijn drukke werkzaamheden betreffende de school en het jaarlijkse concert van het Kerkkoor. Het bestuur achtte dit verzoek niet juist genoeg gemotiveerd en zal aan Dhr. Heijltjes in verband met zijn kunde, die de vereniging ten zeerste op prijs stelt, de ontheffing van zijn functie niet aanvaarden." Wie weet of we zonder dit besluit ooit 'was-ser vang aan tse sjprietse' hadden mogen zingen...

Vrouwelijke hulp was toentertijd ook nog niet aan de orde van de dag, omdat 'de mannen sterk genoeg zijn om de lasten te dragen'. Te-

genwoordig is er een evenwichtige verhouding tussen het aantal heren en dames dat de vereniging actief ondersteunt. Dat toont aan dat de dames vandaag de dag zeker hun mannetje kunnen staan!

STATUTEN

Iedere vereniging kent statuten waarin het doel en de manier van werken worden uiteengezet.

“Statuten en huishoudelijk reglement der Buurtvereniging.
De Bouwerwei

I Het doel der vereniging:

Art. 1: De vereniging is opgericht op 18 aug. 1945 en draagt de naam “Buurtvereniging De Bouwerwei” en omvat de straten Franciscanerstraat, Theresiastraat, Barbarastraat en Josefinastraat allen gelegen op de z.g. Bouwerwei.

Art. 2: De vereniging stelt zich het doel de belangen van de gesamenlijke buurt, op welk terrein die ook mogen liggen te behartigen.

Art. 3: Aan kerkelijke als ook aan wereldlijke feesten hun medewerking te verlenen.

II Het bestuur:

Art. 1: Het bestuur bestaat uit 12 leden verdeeld over de hele buurt en wel als volgt: 3 uit de Franciscanerstr. 3 uit de Theresiastr. 3 uit de Barbarastr. en 3 uit de Josefinastr.

Art. 2: Van de in art. 1 genoemde indeling kan bij uitzondering worden afgeweken met dien verstande dat de algemene vergadering hieraan de goedkeuring geeft.

Art. 3: De voorzitter wordt gekozen door de algemene vergadering en is niet aftredend tenzij op eigen verzoek en op verzoek van bestuur en leden op een algemene vergadering en met meerderheid van stemmen.

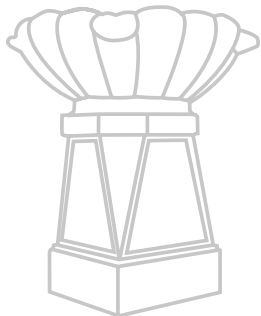
Art. 4: De overige bestuursleden worden op de algemene vergadering gekozen. De functie van secretaris en penningmeester worden onderling in het bestuur aangewezen.

Art. 5: De bestuursleden worden voor den duur van 2 jaar gekozen en bij verloop van hun bestuurstijd zijn zij terstonds herkiezbaar.

III Vergaderingen:

Art. 1: Jaarlijks wordt een algemene vergadering gehouden en verder zo dikwijls 10 leden van de vereniging dit middels een schrijven voorzien van hun handtekening, kenbaar maken aan het bestuur.

Art. 2: Op de jaarvergadering moeten secretaris en penningmeester een jaarverslag aan de vergadering voorleggen.

*Het Franciscanerplein in een tijd
dat er nog geen Wilhelminafontein stond...
(blik richting Bleijerheiderstraat)*

Art. 3: Jaarlijks moet, ten minste een maal door 2 leden de kas worden gecontroleerd. Deze leden mogen geen bestuursfunctie bekleeden.

IV Lidmaatschap:

Art. 1: Lid kan iedere buurtbewoner worden ongeacht zijn religieuze of politieke overtuiging mits deze niet in strijd is met de algemene orde of de wet.

Art. 2: Uit de buurt vertrekkende leden kunnen lid blijven indien zij verhuizen naar een straat waar geen buurtvereniging gevestigd is. Dit laatste is aan de goedkeuring van het bestuur onderworpen.

Art. 3: Het lidmaatschap eindigt:

- I. Bij overleiden.
- II. Bij schorsing door het bestuur door verrichte daden die het algemeen belang of het aanzien der vereniging schaad.
- III. Bij het in gebreke blijven van het voldoen van de contributie over een tijdvak van drie maanden.

Algemene bepalingen.

Art. 1: De vereniging blijft bestaan zolang 10% der leden aan hun verplichtingen blijven voldoen.

Art. 2: Het ontbinden der vereniging kan enkel door de algemene vergadering en met twee derde meerheid van stemmen of bij de resterende 10% bij meerderheid van stemmen geschieden.

Art. 3: Bij een eventuele ontbinding der vereniging komen de nog aanwezige gelden een weldadige instelling ter plaatse te goede.

Art. 4: De contributie wordt door het bestuur in overeenstemming met de draagkracht van het betrokken lid bepaald. Deze is echter aan een bepaald minimum en maximum gebonden.

Art. 5: Bij een 25 jarig huwelijksfeest of een dienstjubileum ontvangt het betrokken lid een bedrag van 10- gld.

Bij een 40 jarig huwelijksfeest of jubileum wordt dit bedrag 15- gld.

Bij een 50 jarig huwelijksfeest of jubileum wordt dit bedrag 25- gld.

Art. 6: Bij overleiden van een lid wordt voor de zielerust een H.Mis opgedragen en bij andersdenkende dit bedrag aan bloemen besteed.

Art. 7: Aan alle gevallen waarin dit regelement niet voor ziet beslist het bestuur.

Bleijerheide oktober 1945”

AANPASSINGEN

In de loop der jaren zijn de statuten aan veranderingen onderhevig geweest, maar de kern is hetzelfde gebleven: ‘het bevorderen van het saamhorigheidsgevoel onder de bewoners van de straten welke zijn gelegen rond de aan de Franciscanerstraat te Bleijerheide-Kerkrade gelegen fontein, genaamd

“De Sjpringbron”, gelegen in dit gebied’. De vereniging tracht haar doel te bereiken door:

I. het onderhouden van het contact met de kerkelijke en wereldlijke overheden en het optreden als spreekbuis van de bewoners van het in het vorige lid omschreven gebied bij die contacten;

II. het organiseren van bijeenkomsten al dan niet met een feestelijk karakter en het houden van vergaderingen;

III. het verlenen van medewerking aan door andere instanties georganiseerde activiteiten;

IV. het samenwerken met andere organisaties met een gelijk of verwant doel.’

Bij de meeste wijzigingen gaat het om verdere uitwerking van de bepalingen in de eerste statuten. Zo is onder meer bepaald dat het lidmaatschap van de buurtvereniging als ook het lidmaatschap in het bestuur vrij is voor meerderjarige personen die in het gebied van de buurtvereniging wonen, is verder uitgewerkt aan welke jubilea aandacht besteed kan worden, is onderscheid gemaakt tussen leden en ere-leden, is het beëindigen van het lidmaatschap uitgebreider verwoord, is de mogelijkheid tot schorsing aangepast en is het gebruik van verenigingseigendom door derden vastgelegd. Dit laatste was een belangrijk punt omdat de verhuur van onder meer de tenten, het podium, stoelen en tafels jarenlang een belangrijke service naar de leden toe is geweest.

Enkele andere zaken zijn in een huishoudelijk regelement verder uitgediept, zoals de func-

tiomschrijvingen van het dagelijks bestuur, de archivaris, materiaalmeester en de kascontroleurs. Ook is er bepaald dat de vereniging een aantal activiteiten per jaar dient te organiseren, waaronder de jaarvergadering, het paaseieren rapen, het Sjpringbron Festival en de Sinterklaasbezoeken.

Ook wordt de contributie nu niet meer maandelijks, maar één keer per jaar opgehaald. De hoogte van de bijdrage wordt op de algemene jaarvergadering bepaald. De contributie dient daarna voor 1 april betaald te zijn.

Het werkgebied van de buurtvereniging is in latere jaren in het huishoudelijk reglement uitgebreid en omvat tegenwoordig het gebied tussen de Nieuwstraat, Pricksteenweg, Bleijerheiderstraat, Pannesheiderstraat en de Mundgenstraat.

FRANCISCANERPLEIN

Op 11 juli 1946 ontving de toenmalige secretaris Gerard Heijltjes een brief van de gemeente Kerkrade waarin de gemeente het onderhoud van het Franciscanerplein aan de buurtvereniging toewijst.

“Naar aanleiding van de door U aan den Directeur van den Algemeenen Technischen Dienst dezer gemeente kenbaar gemaakte plannen betreffende het onderhouden van het pleintje aan de Franciscanerstraat deelen wij U mede, dat het College van Burgemeester en Wethouders op voorstel van genoemden Directeur, in zijn vergadering van 5 Juli j.l. heeft besloten het pleintje in de Franciscanerstraat met ingang van 15 Juli 1946 tot we-

deropzegging voor onderhoud ter beschikking aan Uwe Vereeniging te stellen, zulks onder de volgende voorwaarden:

- I. het pleintje moet steeds behoorlijk naar genoegen van Burgemeester en Wethouders worden onderhouden;
- II. zonder toestemming van Burgemeester en Wethouders mogen geen hoogopgaande struiken of heesters worden geplant;
- III. de aangebrachte beplanting blijft, na eventueele opzegging, eigendom van de gemeente.

Een plan betreffende de door U aan te brengen beplanting zien wij gaarne van U tegevoet.

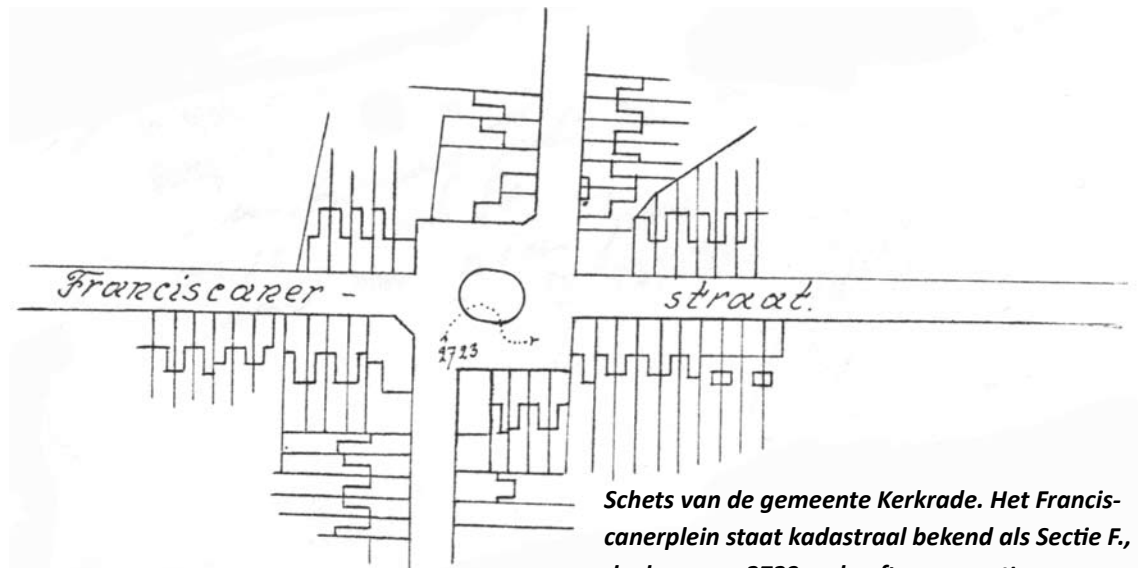
U gelieve zich verder omtrent een en ander in verbinding te stellen met den Directeur van den Algemeenen Technischen Dienst dezer gemeente.”

Hieraan voorafgegaan was het verzoek van

de buurtvereniging om ‘het Franciscanerplein een verfraaiing (te) willen doen ondergaan, aangezien het plein zich thans in een verwaarloosde toestand bevindt’. In het plan van aanpak was opgenomen dat de buurtvereniging een vier of zestal rustbanken wilde plaatsen, een afrastering rond het pleintje wilde maken, een haagje wide planten, een vijvertje met springfontein en elektrische verlichting wilde aanleggen, dat zij het pleintje opnieuw wilde beplanten en dat de kosten zondig door de buurtvereniging zouden worden gedragen.

VERGUNNING SJPRINGBRON

Na het toewijzen van het Franciscanerplein aan de buurtvereniging werd een fonteincomité opgericht dat zich ervoor inzette het plein te versieren met een springfontein. Na

Schets van de gemeente Kerkrade. Het Franciscanerplein staat kadastraal bekend als Sectie F, deel van no. 2723 en heeft een grootte van ca. 167 centiares

een gedegen voorbereiding werd een verzoek gericht aan de gemeente:

“Door buurtvereniging “De Bouwerwei” te Bleijerheide is het initiatief genomen om in het komende jaar 1948 een grote Water-Fontein te plaatsen op het plein in de Franciscanerstraat, hetgeen een aanwinst van grote culturele waarde en verfraaiing zal betekenen voor de gemeente Kerkrade.

De Heren G. Heijltjes, F.L.V. v. Loo, P.J. Moonen, A. Liekens, F. Dorscheidt en R. Rosenau, allen wonende te Bleijerheide, werden bij algemeen gehouden ledenvergadering benoemd in het Fontein-Comité.

Het fonteincomité is er in geslaagd de benodigde gelden voor meer dan 2/3 bij elkaar te krijgen, zodat zij het bestek aan de hiervoor in aanmerking komende firma's kan doorzenden.

De fontein zal een symbool zijn voor onze mijnwerkers, hetgeen uitgebeeld wordt door relief's, voorstellende een mijnwerker, de H. Barbara, hun patrones, de muziek en Sport. Wij zijn er zeker van dat dit grootse werk, Uw geacht College zal interesseren, waar het hier het eerste waterfontein in de gemeente Kerkrade betreft.

Dank zij de financiële-steun van al de winkeliers te Bleijerheide en in het bijzonder de zakenlui uit de Buurtvereniging De Bouwerwei, zijn wij in staat dit grootse werk te kunnen verwezenlijken.

Het plein waar de fontein op geplaatst zou worden, werd reeds voordien door de gemeente afgestaan aan de buurtvereniging om dit plein op eigen kosten te verfraaien,

hetwelk dan ook tot heden tot voller tevredenheid geschiedde.

De tekeningen en ontwerp van dhr. P.J. Moonen, sluiten wij hierbij in ter goedkeuring en tot het verkrijgen van een vergunning voor de te plaatsen water-fontein.

Het fonteincomité verzoekt bij deze om een tegemoetkoming, op kosten der gemeente Kerkrade, voor de aanleg van riolaansluiting en waterleiding.

De firma welke de waterfontein zal plaatsen, moet zich voor minstens 25 jaar schriftelijk verbinden, alle afwijkingen veroorzaakt door zijn schuld of weersgesteldheid, binnen de drie maanden na aanschrijving herstellen. (Oorlogsgeweld of mijnschade komt niet ten laste van de firma.)

In de hoop van Uw geacht College een spoedige en gunstige beslissing te mogen ver-

wachten, verblijft met de meeste hoogachting,

Namens het Bestuur der Buurtvereniging “De Bouwerwei”

Het Fonteincomité
De Secretaris F.L.J. v. Loo
De Voorzitter G. Heijltjes.”

Deze aanvraag werd door de gemeente goedgekeurd en al gauw werd gestart met de aanleg van de fontein, die op 29 augustus 1948 werd onthuld door de toenmalige burgemeester Albertus Lempers.

Tot vandaag de dag is het Franciscanerplein ‘eigendom’ van De Bouwerwei voor een jaarlijks legesbedrag van 1,65 euro.

42

P. J. HILGERS & ZOON - KERKRADE
STEENHOUWERIJ EN MARMERWERK

Grafmonumenten in alle soorten natuur- en kunststeen - Speciaal Sprimontse en Zweedse Graniet, Schoorsteenmantels enz.

KERKRADE, de 18 September 1948 19
Bleijerheiderstraat 133

REKENING voor Het Fontijncomité der buurtvereniging de bouwerwei

Fontijn met kunststeen bekleed en gekapt volgens overeenkomst	f. 400.--
reliefs gekapt	" 75.--
	f. 475.--

[Handwritten signature]
denk -10
TIEN CENT 1948

Piet leeft nog steeds voor de buurt

Een markante persoon uit de historie van Buurtvereniging De Bouwerwei is Piet Cox. De flamboyante oud-onderwijzer was in de jaren '80 en '90 verbonden aan de vereniging als secretaris en voorzitter. Een zware ziekte maakte een einde aan zijn inzet, maar zijn hart slaat nog altijd voor 'zijn buurt'. Door zijn ziekte is hij gekluisterd aan een rolstoel en is zijn geheugen wat beperkt. Desalniettemin wilde hij met hulp van zijn partner Marjo Pelzer graag nog een keer vertellen over zijn herinneringen aan de buurtvereniging.

Uit zijn reacties op 'voorzetjes' die hem tijdens het gesprek worden aangegeven, blijkt dat de herinneringen aan de buurt hem dierbaar en nog lang niet vervlogen zijn. Neem bijvoorbeeld de lijst namen die hij zich herinnert van mensen waar hij mee heeft samengewerkt. Spontaan noemt hij op: Johan Vannuys, Lei Klein, Annie Kousen, Wiel Adomeit, Jo Scheilen, Hein Vinken, Wiel Körver. Mensen die, net zoals hijzelf, zich jarenlang voor de buurtvereniging ingezet hebben of dit nog steeds doen. Mensen waarmee hij, aanvankelijk als secretaris en later als voorzitter, de buurt vorm gegeven heeft.

Gevraagd naar zijn herinneringen aan de dagtochten van de buurt, is zijn eerste reac-

Samen met oud-burgemeester en Blierheidsjer jóng Thijs Wöltgens filosofeert voorzitter Piet Cox over het belang van de buurt voor de gemeente Kerkrade tijdens het vijftigjarig bestaansfeest in 1995.

tie 'Brühl'. Phantasialand is jarenlang de bestemming geweest voor de uitstapjes voor de jeugd van de Bouwerwei. Deze dagen stonden altijd bol van plezier en de deelnemers keerden altijd moe maar voldaan terug naar huis. Op één keer na. Die gebeurtenis staat Piet en Marjo nog in het geheugen gegrift. "We kwamen rond zes uur het park uit", vertelt Marjo, "en liepen met zijn allen naar de plek waar de chauffeur ons zou komen ophalen. Maar de bus kwam niet! Het was najaar, dus het werd al gauw donker en koud. In die tijd waren er nog geen mobiele telefoons, dus zochten we een munttelefoon om contact op te nemen met het thuisfront. Gelukkig stopte op een gegeven moment een lijnbus die al een paar keer langs gereden was. De chauffeur was zo vriendelijk om ons te laten wachten in zijn bus, totdat onze eigen chauffeur kwam. Achteraf bleek dat er in de buurt een belangrijke voetbalwedstrijd werd gespeeld, waardoor er een lange file stond. Onze bus kwam uiteindelijk zo'n anderhalf uur te laat..."

Gezelligheid tijdens de activiteiten van de buurt stond voor Piet altijd hoog in het vaandel. Bijvoorbeeld tijdens het Sjpringbron Festival in het eerste weekend van de vakantie, de spellenmiddagen in de steeg achter de Theresiastraat en carnaval. "Carnaval was altijd bijzonder", vertelt Marjo. Jarenlang trok er ook een grote groep buurtbewoners mee in de optocht op carnavalsmaandag, maar Piet Cox ontbrak altijd in de stoet. "In die jaren trok de optocht nog langs de sjpringbron. Piet was meer de grote animator aan de fontein, waar altijd een podium stond van waar de buurt de deelnemende groepen begroette."

Piet Cox en pastoor L'Ortye tijdens de prijsuitreiking van de rommelmarkt van het Sjpringbron Festival.

Piet's favoriete activiteit waren altijd de Sinterklaasbezoeken: "Die waren altijd mooi", zegt hij lachend. Sinterklaas en zijn Pieten kwamen toen bij Marjo thuis om zich om te kleden en vanuit de Angelastraat de wijk in te trekken. "Het hele huis stond op de kop, maar het was altijd reuze gezellig", blik zij terug. Piet liep toen ook mee als 'bode', die de komst van de Sint aankondigde. Onder zijn voorzitterschap werd ook vaker samengewerkt met andere verenigingen als het om het organiseren ging van activiteiten voor elkaars leden. Zo werden diverse keren schietwedstrijden gehouden op de schuttersweide in samenwerking met de schutterijen en buurtvereniging De Kant. Ook ging men samen vissen of kanoën en werden zeskampen georganiseerd in samenwerking met Ba-

sissschool Bleijerheide. Dit waren belangrijke activiteiten die de onderlinge samenhang in de wijk alleen maar ten goede kwamen. Maar ook zijn werk als secretaris heeft de buurt veel opgeleverd. Huidig voorzitter Piet Mijnes vertelt: "Piet kon goed schrijven. Zijn brieven naar officiële instanties bijvoorbeeld zaten altijd goed in elkaar. Onze huidige secretaris Annie Kousen heeft hier veel profijt van gehad en er erg veel van geleerd." Op de opmerking dat hij een van de pijlers van de buurtvereniging is geweest, reageert hij met een bescheiden lach. "Je stond nooit graag in de belangstelling", zegt Marjo, "omdat je jouw inzet voor de vereniging als vanzelfsprekend zag." Dat typeert Piet Cox, wiens persoon en werkwijze tot vandaag sporen hebben achtergelaten in de vereniging.

‘Krib is magisch voor jong en oud’

Ieder jaar wordt in december door een groep vrijwilligers de kerstkribbe van Buurtvereniging De Bouwerwei opgezet aan de ‘sijpringbron’. Vaste leden van deze groep zijn Wilma en Arnold Rumpen. Wilma stelt al jaren de figuren op en zorgt voor de aankleding, terwijl Arnold de armen uit de mouwen steekt om mee te helpen met het opbouwen van de kerststal.

“Mijn ouderlijk thuis staat in de Theresiastraat en mijn opa Joep Frings is penningmeester van de buurt geweest. Er kwamen altijd veel mensen van de buurtvereniging bij ons over de vloer en we gingen ook vaak mee met de reizen. Zo ben ik er als kind al mee opgegroeid. Ik herinner me de eerste figuren van de krib nog goed. Die waren van was en werden bij ons thuis bewaard. Ik speelde als klein meisje altijd met het kerstkindje. Als mijn opa mij dan betrapte, werd hij altijd ‘boos’”, lacht Wilma.

Hoe lang Wilma de inrichting van de krib verzorgt, weet zij niet meer precies. Haar man Arnold, Nöl voor intimi, kan zich wel nog goed herinneren hoe het gekomen is dat zijn vrouw hierbij betrokken is geraakt: “Wij bouwden de krib altijd op met een aantal mannen en als we de figuren er dan in hadden staan, kwam Wilma altijd klagen dat het niet goed was. Toen hebben we het maar aan haar overgela-

ten!” Ook de achtergrond die nu in de kerststal hangt, heeft Wilma geschilderd. Vroeger hing hier alleen een juten zeil in.

Inmiddels werkt al heel wat jaren een vast team vrijwilligers aan de krib. “Je merkt dat die mensen er elk jaar naartoe leven om de krib op te bouwen”, vertelt Wilma, “en dat is mooi. Want er zijn nog steeds heel veel mensen in de buurt die enorme waarde hechten aan de grote kerststal. Het is iets dat jong en oud boeit. Voor de volwassenen die hier in de wijk zijn opgegroeid, is het ook een stukje nostalgie. Ook al is de krib in de loop der jaren een aantal keren veranderd, met als drama-

tisch hoogtepunt de brand op nieuwjaarsdag 1984, heeft iedereen er wel een herinnering aan uit zijn jeugd. Hoeveel kinderen zijn er in die tientallen jaren niet langs de krib door de Franciscanerstraat naar school gegaan?”

Haar doel is het om de krib steeds weer iets anders in te richten. “Dat is best moeilijk, omdat je maar een beperkte ruimte hebt en natuurlijk steeds met dezelfde figuren werkt. Wat ik wel belangrijk vind, is dat de kinderen van de buurt zich er aan moeten kunnen vergapen. Ik vind het fantastisch als de kleintjes met hun neusjes tegen de krib staan te kijken! Er gaat toch altijd iets mystieks, iets

geheimzinnigs uit van die krib. Die magie prikkelt hun fantasie. Ik vind het alleen een beetje jammer dat we geen Driekoningen meer hebben, maar tegen die tijd wordt de krib meestal ook weer afgebroken.”

Voor het werk van de buurtvereniging hebben beiden veel respect. “De vereniging is zeer belangrijk voor de buurt. Je moet tradities in ere houden, alleen zo hou je de wortels van je afkomst vast. Daar kun je altijd op terugvallen. Als je ouder wordt, ga je dit meer waarderen.” Maar de gemeenschap verandert ook, en niet altijd ten goede: “Toen we eind jaren tachtig in de Theresiastraat kwamen wonen, kende iedereen elkaar. Er was nauw contact en de straat had een bepaalde allure. Tegenwoordig verhuizen mensen zo veel dat je nauwelijks nog weet wie je buren zijn. Ook trekt men zich steeds meer in huis terug. Wij vinden het jammer dat mensen zich niet meer gebonden voelen aan hun straat. De mensen die dat wel hebben, moeten dat eigenlijk niet accepteren. Daarin speelt de buurtvereniging weer een grote rol: geef de mensen het gevoel dat ze erbij horen. Gelukkig worden nieuwe buurtbewoners altijd door bestuursleden geïnformeerd over de vereniging.”

Met name de jonge gezinnen zijn belangrijk volgens Wilma: “Er moet meer voor de jeugd gedaan worden en de jonge ouders moeten betrokken worden bij de vereniging. Dan heb je een basis voor de toekomst. Het zal moeilijker worden, maar het kan wel. Toen wij in de Kant woonden, was die binding er ook. Onze kinderen waren klein en speelden samen. Hierdoor kwamen de ouders met elkaar in contact en werd er in verenigingsverband

Tijdens het inrichten van de krib heeft Wilma de regie in handen.

iets gedaan. Het ging zelfs zo ver dat we buiten de gebruikelijke feesten organiseren bijvoorbeeld ook samen boodschappen gingen doen. Bij de Bouwerwei had je zoiets vroeger ook, in de vorm van de spellenmiddagen voor de jeugd. Onze garage heeft toen nog dienst gedaan als bar. Onze kinderen speelden samen buiten en de ouders raakten bij een koel drankje met elkaar aan de praat.”

Deze spellenmiddagen worden helaas al enkele jaren niet meer gehouden, maar het opbouwen van de kerststal is een vast onderdeel van het jaarprogramma dat mee zal blijven gaan zolang de buurtvereniging bestaat. En zolang Wilma en Nöl kunnen, zullen zij ook weer in december hun steentje bijdragen.

BRANDSCHADE

Nieujaarsmorgen 1 januari 1984 brandde de kerststal aan de fontein volledig af. De schade aan de kerststal bedroeg tienduizend gulden. Maar ook de fontein had zeer geleden onder deze brand. De schade bedroeg hier maar liefst vijftienduizend gulden en werd, in tegenstelling tot de schade aan de kerststal, niet vergoed door de verzekering. Dit bedrag heeft de buurtvereniging bijeen weten te krijgen via een speciaal bankrekeningnummer, dat bekend werd gemaakt via een 'brandbrief' aan buurtbewoners en middenstanders.

Sjpringbron toen en nu

De
BOU
De

Massale belangstelling bij de ingebruikname van de Wilhelminafontein op 29 augustus 1948. Links de heren van het bestuur en fonteincomité: achterste rij v.l.n.r.: Hubert Hilgers, Lambert Palmen, Johan Brouns, Joseph Brandts, Arnold Liekens, Winand Grouls, Robert Rosenau, Leonard Brouns, Joep Frings en Johan Aalmans. Voorste rij v.l.n.r.: Frans van Loo, Gerard Heijltjes, Johan Dovermann, Piet Moonen, Frans Dorscheidt en Joseph Buck.

De Bouw van 'wiel'

Vasteloavend aan de Sjpringbron

Er is feest in de wijk

Op stap met de buurt

